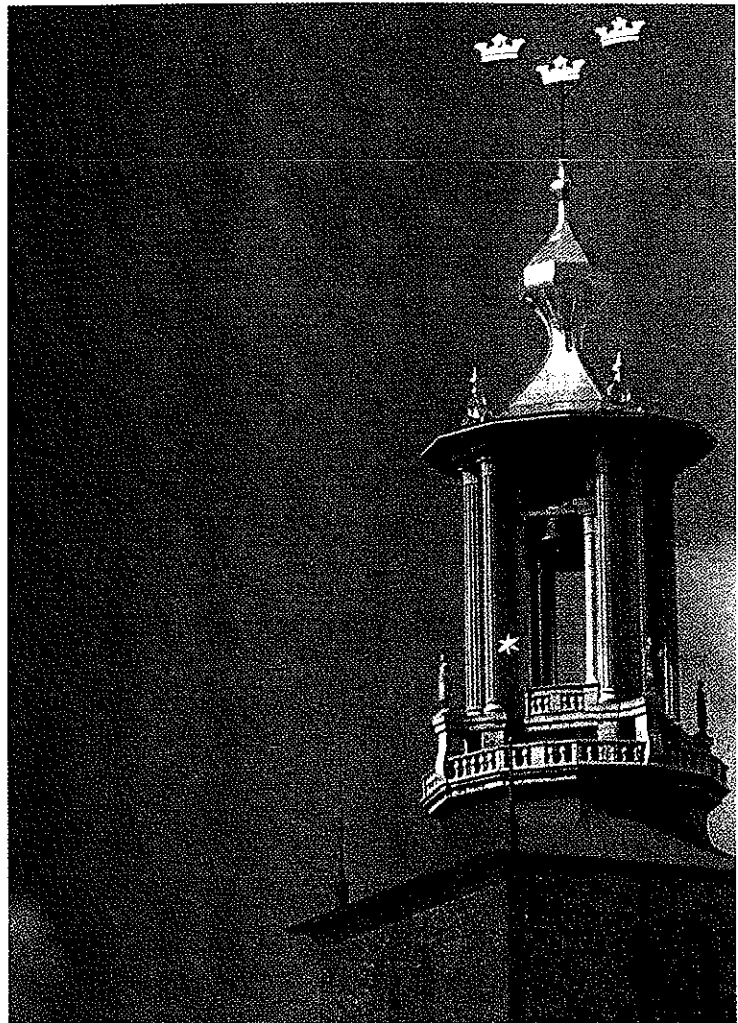

Handikappolitiskt program för Stockholms stad

Kortfattat

Innehållsförteckning

Förord	sid 5
Bakgrund	sid 6
Definitioner	sid 8
Ökad medvetenhet och kunskap	sid 9
Stöd och service	sid 10
Tillgänglighet	sid 11
Utbildning	sid 12
Arbete och ekonomisk och social trygghet	sid 13
Kultur och fritid	sid 14
Personalutbildning	sid 15
Hur genomför staden det handikappolitiska arbetet? ..	sid 16
Här får du veta mer	sid 18

Förord

Kommunfullmäktige antog Handikappolitiskt program för Stockholms stad i december 2004. Programmet är ett styrdokument för stadens nämnder och styrelser. Det är också användbart för näringslivet, handikapprörelsen och för alla medborgare i Stockholm när det gäller frågor som berör människor med funktionsnedsättning.

Stockholms stads mål är att vara världens mest tillgängliga huvudstad år 2010. För att uppnå detta mål krävs att stadens samtliga verksamheter tar ansvar för tillgänglighet och bemötande på olika nivåer.

Huvudsakligt styrdokument är Handikappolitiskt program för Stockholms stad som gäller från år 2005.

Viktiga frågor inför år 2010 är implementering av Handikappolitiska programmet och att stärka handikapprådets inflytande.

Bakgrund

**"Alla
människor
är olika - men
har samma
värde"**

Handikappolitiskt program för Stockholms stad utgår från FN:s 22 standardregler, Agenda 22 och Nationella handlingsplanen för handikappolitiken i Sverige.

FN:s 22 standardregler och Agenda 22

"FN:s standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet" antogs 1993 av en enhällig generalförsamling. Reglerna anger hur världens länder ska ge människor med funktionsnedsättning samma rättigheter som alla andra medborgare.

Agenda 22 har fått sitt namn efter de 22 standardreglerna och innehåller konkreta förslag till åtgärder och riktlinjer för handikappolitisk planering.

Nationella handlingsplanen

Riksdagen antog år 2000 Nationella handlingsplanen för handikappolitiken, kallad "Från patient till medborgare".

Nationella handlingsplanen berör myndigheter, kommuner, organisationer, transportörer, butiker, byggare och restauranger. Den berör även alla som lever i Sverige. Det är ett gemensamt ansvar att skapa ett samhälle där människor med funktionsnedsättning har samma rättigheter och möjligheter som andra medborgare.

Världens mest tillgängliga huvudstad

Stockholm har målet att bli världens mest tillgängliga huvudstad år 2010. Stockholm ska vara "En stad för alla". För att nå målet krävs kraftfulla insatser inom alla verksamhetsområden. Det handlar om utbildning, arbetsmarknad, kultur, bostäder, socialtjänst och samhällsplanering. Handikapperspektivet ryms inom alla samhällssektorer. Vissa förbättringar kan genomföras omedelbart, medan andra kräver investeringar och attitydförändringar, och kan ta längre tid.

***"Stockholm -
världens
mest
tillgängliga
huvudstad"***

Mångfald är en tillgång

Samhällets mångfald är en tillgång och människors olika bakgrund och erfarenheter bidrar positivt till gemenskapen och samhällsutvecklingen. En del medborgare har alldeles särskilda behov och speciella förutsättningar och behöver mer för att få lika mycket. Det ska beaktas vid all samhällsplanering.

Alla har ansvar

Alla verksamheter har handikappaspekter som ska vara en naturlig och integrerad del av det vardagliga arbetet. Utgångspunkten ska vara att man söker generella lösningar så att alla medborgare kan ta del av verksamheten. Sär lösningar som motverkar delaktighet och integrering ska undvikas. Men ibland krävs det speciallösningar för att särskilda individuella behov ska kunna tillgodoses.

Definitioner

*"Handikapp
uppstår i
mötet
mellan
människor
och
omgivning"*

Funktionshinder/funktionsnedsättning

En funktionsnedsättning kan uppstå genom fysiska eller intellektuella skador eller sjukdomar, syn- eller hörselskador eller sjukdomar, medicinska tillstånd eller psykiska sjukdomar. Funktionsnedsättningen kan vara övergående eller bestående. En stor del av befolkningen har någon funktionsnedsättning.

Handikapp

En person som har en funktionsnedsättning behöver inte ha ett handikapp. Handikapp beskriver mötet mellan människor med funktionsnedsättning och omgivningen. När en miljö eller en verksamhet inte är utformad efter människornas behov uppstår ett handikapp.

Jämlikhet och delaktighet

Begreppet jämlikhet vilar på principen om alla människors lika värde och därmed lika rättigheter och skyldigheter. För att uppnå full delaktighet behöver miljön vara utformad så att hela samhället blir tillgängligt för alla medborgare.

Tillgänglighet

Tillgänglighet handlar inte bara om fysisk miljö utan också om att information är tillgänglig för t ex personer med synnedsättning och att det finns hörselteknisk utrustning i konferensrum, på teatrar och biografier.

Ökad medvetenhet och kunskap

Minst en av fem stockholmare har en funktionsnedsättning. Ibland är det fysisk otilgänglighet som hindrar personer med funktionsnedsättning att vara delaktiga. Ibland består hindret av ett dåligt bemötande. Människor med t ex psykisk funktionsnedsättning hindras inte från delaktighet på grund av höga kantstenar utan snarare "mentala kantstenar". Det svenska samhället och Stockholms stad behöver utvecklas i riktning mot FN:s vision om att alla människor är lika värda och att alla behövs.

"Alla människor behövs med sina unika egenskaper och erfarenheter"

Stockholms stad ska:

- ge anställda ökad kunskap och medvetenhet om levnadsförhållanden för människor med funktionsnedsättning.
- verka för ökad kunskap och medvetenhet även hos medborgare, näringsliv och organisationer.
- skapa tydlig och begriplig information och tillgänglig kommunikation i stadens förvaltningar och bolag.

Stöd och service

***"Några
behöver mer
för att få lika
mycket"***

För att personer med funktionsnedsättning ska ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter krävs det stöd och service efter behov. "Några behöver mer för att få lika mycket." Det kan handla om ledsagning eller personlig assistans för att kunna studera, arbeta, ha fritidsaktiviteter och klara sitt vardagliga liv. En del anhöriga och närstående behöver avlösning. Stöd och service bidrar till att personer med funktionsnedsättning blir mer självständiga och delaktiga i samhällslivet.

Stockholms stad ska:

- ge stöd och service på ett enkelt och smidigt sätt i samverkan mellan olika aktörer.
- ge kunskap om gällande lagar, förordningar, riktlinjer och överenskommelser till berörd personal.
- informera den enskilde om dennes rättigheter.
- rehabilitera personal så att de kan återgå till arbetslivet.
- beakta och värna den personliga integriteten och möjligheten till familjeliv för människor med funktionsnedsättning.

Tillgänglighet

Tillgänglighet är en demokratifråga och handlar om mänskliga rättigheter. När det gäller fysisk tillgänglighet finns det Plan- och bygglagen, som säger att alla enkelt avhjälpna hinder ska tas bort senast år 2010. Det kan handla om att en dörr breddas så att rullstolsanvändare kan komma in. Det kan också innebära att en trappa både markeras och förses med räcke så att personer med synskador och personer med gångsvårigheter lättare kan ta sig fram. Eller att lokaler förses med hörselteknisk utrustning så att personer med hörselnedsättning kan ta del av det som sägs.

"Tillgänglighet handlar om ökad delaktighet för alla"

Stockholms stad ska:

- eliminera enkelt avhjälpna hinder i publika lokaler och på offentliga platser senast år 2010.
- göra inventeringar och åtgärdsplaner om tillgänglighetsbrister inom stadens verksamheter.
- verka för att fastighetsägare, näringsidkare, myndigheter och organisationer eliminerar hinder i allmänna lokaler och i allmänna transportmedel.
- följa lagstiftning, byggregler och stadens riktlinjer inom tillgänglighetsområdet.

Utbildning

"Alla ska kunna ta del av skolans undervisning utifrån sina förutsättningar och behov"

En skola för alla innebär att barn, ungdomar och vuxna ska ha möjlighet att få undervisning utifrån sina behov. Elever med nedsatt rörelseförmåga ska kunna ta sig till skolans alla lokaler och ska inte behöva särskiljas på grund av sitt funktionshinder. Läromedel ska kunna anpassas så att elever med synnedsättning kan delta i undervisningen på lika villkor som andra.

En del elever kan behöva sitta i mindre grupper för att kunna ta till sig undervisningen, och ska då ha möjlighet att göra det.

Stockholms stad ska:

- ge alla barn, ungdomar och vuxna likvärdig utbildning.
- ge nödvändiga stödinsatser till barn, ungdomar och vuxna i behov av särskilt stöd.
- verka för att både kommunala och privata utbildningssamordnare ger likvärdig utbildning även för personer med funktionsnedsättning.

Arbete och ekonomisk och social trygghet

Att kunna delta i arbetslivet och få sin försörjning genom eget arbete är viktigt för människors delaktighet och självbestämmande.

Personer med funktionsnedsättning har svårare att få arbete än övriga befolkningen. Det finns en lag om förbud mot diskriminering i arbetslivet av personer med funktionsnedsättning och lagen gäller för redan anställda och för arbetssökande.

Arbetsgivare behöver ha kunskap om arbetsmarknadspolitiska stödinsatser när de ska anställa personer med funktionsnedsättning eller om någon som redan är anställd får en funktionsnedsättning.

"Att ha ett arbete är avgörande för människors delaktighet"

Stockholms stad ska:

- verka för att stadens förvaltningar och det privata näringslivet ska anställa personer med funktionsnedsättning.

Kultur och fritid

"Kultur är viktigt för människors välbefinnande och känsla av livskvalitet"

"Funktionshindrades tillgång till kultur" är ett statligt handlingsprogram. Målet är att förbättra kunskapen om behov hos personer som har funktionsnedsättning, stärka samarbete och samverkan mellan kulturområdet och handikappområdet, utveckla nya verksamhetsformer samt se över tekniken. Exempel på förbättringar i den fysiska tillgängligheten är syntolkning, textning och uppläsning av texter bl a på teatrar samt utbildning av personal i bemötandefrågor.

Det är en viktig folkhälsofråga att motionera eller utöva idrott. Det gäller även personer med funktionsnedsättning. Idrottsanläggningar ska vara fysiskt tillgängliga och välkomna personer med olika funktionsnedsättningar.

Stockholms stad ska:

- verka för tillgängliga anläggningar och verksamheter inom kultur, religion, rekreation och idrott både i offentlig och privat regi.
- ordna evenemang och konferenser i tillgängliga lokaler.

Personalutbildning

Alla kommer i kontakt med människor med funktionsnedsättning i olika situationer. De kan vara arbetssökande, elever eller kunder. För att människor med funktionsnedsättning ska få ett bemötande som grundar sig på alla människors lika värde behöver anställda i olika verksamheter ha kompetens. Bemötande är en fråga som angår alla. Olika perspektiv behöver synliggöras och uppmärksammas så att hinder och konflikter som försvårar kommunikation kan undvikas. Levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning som har annan etnisk bakgrund bör uppmärksammas särskilt.

***"Bemötande
angår alla"***

Stockholms stad ska:

- ge personalen kunskap om rätten till full delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning och ge kunskap om bra bemötande.
- ge specialkompetens för vissa yrkesgrupper för att dessa ska kunna ge bra stöd och service för personer med funktionsnedsättning.
- följa gällande lagar och förordningar.
- följa stadens egna fastställda styrdokument.

Hur genomför staden det handikappolitiska arbetet?

*"Handikapp-
perspektivet
ska finnas
med på alla
nivåer i
samhället"*

För att förverkliga FN:s standardregler, Nationella handlingsplanen och Stockholms handikappolitiska mål måste handikapperspektivet finnas med på alla nivåer i samhället och i alla verksamheter. Det gäller i såväl **planering, beslutsfattande** och **genomförande**. Dessutom behöver verksamheten **granskas** och **utvärderas** utifrån gällande styrdokument.

En av de grundläggande principerna inom svensk handikappolitik är den så kallade **ansvars- och finansieringsprincipen**. Den innebär att varje sektor i samhället ska utforma och bedriva sin verksamhet så att den blir tillgänglig för alla medborgare, inklusive personer med funktionsnedsättning. Kostnaderna för de nödvändiga anpassningsåtgärderna ska finansieras inom ramen för den ordinarie verksamheten.

Handikappprörelsen, det vill säga **handikapporganisationer** och stadens **handikappråd**, är en resurs i det konkreta arbetet för att bygga ett samhälle för alla.

Stockholms stad ska:

- beakta de handikappolitiska åtgärderna som en naturlig del av den ordinarie verksamheten utifrån ansvars- och finansieringsprincipen.
- planera för sin verksamhet utifrån inventering och kartläggning av tillgänglighet och kvalitet.
- ange kostnadsberäknade handikappolitiska åtaganden vid verksamhetsplanering.
- följa upp åtaganden vid verksamhetsberättelse och bokslut.
- följa upp de genomförda förändringarnas effekter utifrån handikappaspekter.
- granska och följa upp verksamheten så att det framgår när och hur staden handikappolitiska mål kan uppnås.
- samordna och ha ett övergripande ansvar för det handikappolitiska arbetet i stadens kommunstyrelse.
- förbättra samordning och samarbete i handikappolitiska frågor mellan olika aktörer i alla nämnder och styrelser.
- delta i internationella samarbetsprojekt som berör den aktuella verksamheten.
- lyfta fram tillgänglighet och andra handikappaspekter i internationella kontakter.
- samverka med handikapporganisationer enligt gällande lagstiftning.
- bedriva aktivt brukarinflytande och samråd i stadens handikappråd enligt gällande instruktioner.

Här får du veta mer

”FN:s standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet”

Tel nr 08-546 404 00

Hemsida www.hso.se

Nationella handlingsplanen i handikappolitik

”Från patient till medborgare”

(Prop. 1999/2000:79)

Tel nr 08-405 10 00

Hemsida www.regeringen.se

Stockholms stads verksamhet

Tel nr 08-508 00 000

Hemsida www.stockholm.se

Stockholms lokala handikapporganisationer finns representerade i stadens handikappråd:

Kommun-HSO Stockholm

Samarbetsorgan för ett 30-tal

handikappföreningar i Stockholms stad

Tel nr 08-505 805 60

www.hsostockholm.se

DHR Stockholmsavdelningen

De Handikappades Riksförbund – Stockholmsavdelningen

Tel nr 08-564 826 50

www.dhrs.se

SRF Stockholms stad

Synskadades Riksförbund i Stockholms stad

Tel nr 08-452 22 00

www.srfstockholm.se

Kommunstyrelsen
STADSHUSET, S-105 35 STOCKHOLM